

COP31 Öncesi Türkiye'nin Enerji Dönüşümü Hikâyesi: Sermaye Piyasaları İçin Anlatı Fırsatı mı, Güven Testi mi?

Müge YÜCEL – TÜYİD Yönetim Kurulu Üyesi

Şirketlerin temiz enerji dönüşümü stratejisi uzun süredir sürdürülebilirlik raporlarında, faaliyet raporlarının çevresel performans bölümlerinde ve yatırımcı sunumlarının “gelecek vizyonu” sayfalarında yer alıyor. Ancak COP31'e yaklaşırken bu konunun sermaye piyasaları açısından anlamı değişiyor. Artık yatırımcılar yalnızca “daha fazla yenilenebilir kapasite”, “daha düşük emisyon” veya “net sıfır taahhüdü” duymak istemiyor. Asıl soru daha keskin: Bu dönüşüm hangi sermaye maliyetiyle, hangi regülasyon çerçevesinde, hangi nakit akışı görünürlüğüyle ve hangi yönetim disipliniyle değer yaratacak?

COP31'in 9–20 Kasım 2026 tarihlerinde Antalya'da düzenleneceği UNFCCC tarafından açıklanmış durumda. Hazırlık sürecinde COP30 Başkanlığı ile gelen COP31 Başkanlığı'nın açık, şeffaf ve kapsayıcı bir süreç yürütmeyi hedeflediği; taraflar, gözlemciler ve paydaşlarla yıl boyunca düzenli temas kurulacağı belirtiliyor. Bu nedenle Türkiye açısından COP31 yalnızca diplomatik bir ev sahipliği değil; enerji dönüşümü, iklim finansmanı ve sermaye piyasaları anlatısının uluslararası sahnede daha görünür olacağı önemli bir eşik.

Bugün piyasanın görmek istediği şey, iddialı hedeflerden çok bu hedeflerin gerçekleştirilebilmesidir. Enerji şirketleri açısından bu, kurulu güç artışının ötesine geçen bir anlatı gerektiriyor. Hangi projeler gerçekten finanse edilebilir? Gelir modeli ne kadar öngörülebilir? Regülatif süreçler nasıl yönetiliyor? Şebeke, depolama, elektrifikasyon ve arz güvenliği stratejinin neresinde konumlanıyor? Sermaye tahsisi yalnızca büyüme iştahını mı gösteriyor, yoksa getiri disipliniyle destekleniyor mu?

Bu noktada yatırımcı ilişkilerinin (IR) rolü klasik iletişim fonksiyonunun çok ötesine geçiyor.

IR artık şirketin enerji dönüşümü hikâyesini yalnızca anlatan değil; bu hikâyenin arkasındaki sermaye tahsisi kararlarını, risk kabulünü, getiri disiplinini ve yönetim önceliklerini sermaye piyasaları açısından okunabilir hale getiren, gerektiğinde tahvil yatırımcısına ulaşarak projelerin finansmanına önemli destek veren stratejik bir fonksiyon olmak zorunda. Çünkü profesyonel yatırımcı için dönüşüm hedefi tek başına değer yaratmaz. Değer, bu hedefin hangi yatırımlarla, hangi finansman yapısıyla, hangi regülasyon varsayımlarıyla ve hangi yönetim kararlılığıyla hayata geçirileceğinde oluşur.

COP31 hazırlık sürecine ilişkin açıklamalarda uygulama vurgusu öne çıkıyor. Türkiye'nin COP31 Başkanlığı tarafından açıklanan öncelikler arasında elektrifikasyon, sıfır atık, gıda güvenliği, dirençli şehirler, yeşil sanayileşme, gençlik katılımı, sağlık ve eğitim gibi başlıklar yer alıyor; bu alanların “somut sonuçlar üretmeye yönelik bir uygulama çerçevesi” olarak görüldüğü ifade ediliyor. Sermaye piyasaları açısından bu başlıklar doğrudan okunabilir: Enerji dönüşümü artık yalnızca çevresel bir politika alanı değil; altyapı finansmanı, sanayi rekabetçiliği, teknoloji yatırımı ve uzun vadeli yatırımcı tabanı meselesidir.

Türkiye'nin burada güçlü bir hikâye potansiyeli var. Yenilenebilir enerji kaynakları, büyüyen elektrik talebi, sanayi dönüşümü ihtiyacı, depolama ve şebeke yatırımları birlikte düşünüldüğünde, ülke ölçeğinde anlatılabilecek güçlü bir dönüşüm teması ortaya çıkıyor. Ancak sermaye piyasalarında potansiyel tek başına yeterli değil. Yatırımcı güveni, potansiyelin ölçülebilir, karşılaştırılabilir ve denetlenebilir hale gelmesiyle oluşur.

Bu nedenle COP31 öncesinde şirketler için üç farklı iletişim yolu öne çıkıyor.

- Birincisi, klasik sürdürülebilirlik anlatısını sürdürmek: hedefler, politikalar, emisyon verileri ve projeler. Bu gerekli ama artık yeterli değil.
- İkincisi, dönüşümü yalnızca bir büyüme hikâyesi olarak sunmak: daha fazla kapasite, daha fazla yatırım, daha büyük portföy. Bu da güçlü olabilir; ancak sermaye maliyeti, finansman yapısı ve getiri disiplini net değilse yatırımcı tarafında soru işareti yaratır.
- Üçüncüsü ve bence en güçlü yaklaşım, enerji dönüşümünü bir sermaye tahsisi, risk yönetimi ve değer yaratma çerçevesi olarak konumlandırmak. Bu yaklaşımda şirket “yeşil” olduğunu söylemekle yetinmez; hangi yatırımları neden önceliklendirdiğini, hangi projelerde ne seviyede getiri eşiği aradığını, hangi regülasyon ve finansman risklerini nasıl yönettiğini ve dönüşümün uzun vadeli nakit akışı üzerindeki etkisini nasıl izlediğini açıklar. Bu, yatırımcı ilişkilerinin yalnızca mesajı parlatması değil; şirketin karar kalitesini görünür kılması anlamına gelir.

COP31’den çıkabilecek en değerli sonuçlar da bu mantıkla okunmalı. Resmi sonuçları bugünden bilmek mümkün değil; dolayısıyla kesin ifadeler kullanmak doğru olmaz. Ancak sermaye piyasaları açısından bakıldığında, COP31’in başarılı sayılabilmesi için bazı alanlarda somut ilerleme beklentisi makul görünüyor.

- İlk olarak, iklim projelerinin finansmanı konusunda daha uygulanabilir ve yatırımcı açısından daha anlaşılır çerçeveler önemli olacaktır. İklim finansmanı yalnızca kamu taahhütleriyle sınırlı kalmamalı; özel sermayeyi, kalkınma finansmanını, banka kredilerini, yeşil tahvil piyasalarını ve altyapı yatırımlarını birlikte harekete geçirecek şekilde ele alınmalı.

- İkinci olarak, enerji dönüşümünün elektrifikasyon, depolama, şebeke ve dirençli altyapı gibi yatırım yapılabilir alt başlıklara ayrılması değerli olur. COP31 Başkanlığı’nın elektrifikasyon hedefini, nihai enerji talebinde elektriğin payının 2035’e kadar %35’e çıkarılması şeklinde tanımlaması, bu alanın yalnızca iklim politikası değil, aynı zamanda yatırım ve sermaye tahsisi konusu olarak görüldüğünü gösteriyor.
- Üçüncü olarak, şeffaflık ve karşılaştırılabilirlik güçlenmeli. Çünkü yatırımcı güveni yalnızca iyi niyetli hedeflerden değil, izlenebilir performanstan doğar. Şirketlerin dönüşüm hedeflerini finansal göstergelerle, sermaye harcaması planlarıyla, risk yönetimi uygulamalarıyla ve yönetim öncelikleriyle birlikte anlatması bu nedenle kritik hale geliyor.

Sonuçta COP31, Türkiye için enerji dönüşümü hikâyesini küresel sermaye piyasalarına daha görünür kılabilecek önemli bir fırsat sunuyor. Ancak bu fırsat aynı zamanda bir güven testi. Şirketler “dönüşümün parçasıyız” demekle yetinirse hikâye eksik kalır. Asıl fark, dönüşümün finansal mimarisini anlatabilen, sermaye disiplinini gösterebilen ve yatırımcıya şu sorunun yanıtını verebilen ve bu stratejisini hayata geçirmesiyle birlikte gerçekleştirmelerini şeffaf bir şekilde paylaşan şirketlerde oluşacak: Bu strateji iklim hedeflerine katkı sağlarken, uzun vadeli şirket değerini nasıl artırıyor?

COP31’e giderken yatırımcı ilişkileri için yeni eşik tam da burada başlıyor. Enerji dönüşümünü anlatmak artık sürdürülebilirlik diliyle sınırlı kalamaz; güven, sermaye, strateji ve değer yaratma diliyle kurulmak zorunda. Önümüzdeki dönemde piyasaların ayırt edeceği şirketler, yalnızca dönüşüm hedefi açıklayanlar değil; bu hedefin arkasındaki sermaye disiplinini, yönetim kararlılığını ve finansal mantığı tutarlı şekilde ortaya koyabilenler olacak.